

Nora DAGHIE

Avocat, SCPA „Daghie & Asociații”

Conf. univ. dr., Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Rezoluțiunea și rezilierea contractelor

**Ediția a II-a
revăzută și adăugită**

Universul Juridic

București

-2016-

Cuprins

Argument.....	5
CAPITOLUL I	
CONSIDERAȚII INTRODUCTIVE.....	15
1.1. Sanctiunile civile în caz de neexecutare a contractului	15
1.2. Prințipiu reciprocității și interdependenței obligațiilor părților în contractele sinalagmative. Consecințe	28
1.3. Corelația dintre efectele specifice ale contractelor sinalagmative și caracterul obligatoriu al contractului în general	33
1.4. Mecanismele aplicabile contractelor sinalagmative	35
1.5. Definiția, reglementarea și înțelesul noțiunilor de rezoluționare și reziliere.....	39
1.5.1. Delimitarea rezoluționii de o altă sanctiune și cauză de ineficacitate a actului juridic civil, nulitatea	41
1.5.2. Rezoluționarea și rezilierea contractului	54
CAPITOLUL II	
FUNDAMENTUL, NATURA JURIDICĂ ȘI FORMELE REZOLUȚIONII ȘI ALE REZILIERII	56
2.1. Scurtă incursiune în dreptul comparat și originea istorică a rezoluționii.....	56
2.2. Formele rezoluționii și ale rezilierii. Aspecte de drept comparat. Noul Cod civil al României.....	59

2.2.1. Rezoluțiunea și rezilierea în Codul civil de la 1864	59
2.2.2. Drept comparat. Legislație și jurisprudență de inspirație pentru Noul Cod civil al României	66
2.2.3. Rezoluțiunea și rezilierea contractelor în Noul Cod civil al României.....	75
2.2.3.1. Prezentarea ad litteram a articolelor din Noul Cod civil care tratează sau interferează cu instituția	76
2.2.3.2. Regulile generale	78
2.2.4. <i>Ratio legis</i>	91
2.2.5. Aplicații particulare ale rezoluției/rezilierii în Noul Cod civil.....	92

CAPITOLUL III

CONSIDERAȚII DE NATURĂ PROCESUALĂ.....	95
3.1. Condițiile rezoluției și ale rezilierii judiciare conform Codului civil de la 1864	95
3.1.1. Identificarea condițiilor. Domeniu de aplicare.....	95
3.1.2. Condițiile cerute pentru admisibilitatea rezoluției/ rezilierii judiciare.....	117
3.1.2.1. Neexecutarea obligațiilor contractuale	117
3.1.2.2. Neexecutarea să se datoreze culpei debtorului părât	129
3.1.2.3. Punerea în întârziere a debtorului obligației neexecutate	137
3.1.3. Acțiunea în rezoluție sau în reziliere	144
3.1.3.1. Dreptul de opțiune al creditorului.....	144
3.1.3.2. Cenzurarea dreptului de opțiune al creditorului de către instanța de judecată	151
3.1.3.3. Aspecte de drept comparat. Noul Cod civil al României	166
3.1.4. Controverse procedurale din jurisprudență	170

3.1.5. Condițiile rezoluției și ale rezilierii judiciare conform Noului Cod civil	185
3.2. Rezoluțunea convențională a contractului. Pactele comisorii exprese în Codul civil de la 1864	193
3.2.1. Notiunea și justificarea pactelor comisorii exprese	193
3.2.1.1. Clauza rezolutorie. Definiție și forme	193
3.2.1.2. Rezoluțunea și condiția rezolutorie	199
3.2.2. Rolul instanței de judecată și necesitatea îndeplinirii condițiilor rezoluției sau rezilierii în ipoteza pactelor comisorii exprese.....	200
3.2.2.1. Pactul comisoriu conform căruia, în caz de neexecutare a contractului de către una dintre părți, contractul se desființează.....	201
3.2.2.2. Pactul comisoriu conform căruia, în cazul în care o parte nu-și va executa obligațiile, cealaltă parte este în drept să considere contractul ca desființat	206
3.2.2.3. Pactul comisoriu conform căruia, în caz de neexecutare de către una dintre părți a obligației sale, contractul se consideră rezolvit de plin drept	206
3.2.2.4. Pactul comisoriu conform căruia, în caz de neexecutare, contractul se consideră desființat de drept, fără a mai fi necesară punerea în întârziere și fără orice altă formalitate prealabilă.....	208
3.3. Rezoluțunea convențională a contractului în Noul Cod civil	211
3.4. Rezoluțunea unilaterală.....	214
3.5. De la excepția de neexecutare a contractului la rezoluțunea unilaterală anticipativă.....	241

Respect pentru oameni și cărți

CAPITOLUL IV

EFFECTELE REZOLUȚIUNII ȘI ALE REZILIERII ÎN VECIUL ȘI ÎN NOUL COD CIVIL AL ROMÂNIEI	254
4.1. Identificarea efectelor rezoluționii/rezilierii și a momentului în care acestea operează	254
4.2. Efectele rezoluționii/rezilierii asupra părților contractante	258
4.3. Efectele rezoluționii/rezilierii față de terți	287

CAPITOLUL V

ELEMENTE CONCLUSIVE.....	305
---------------------------------	-----

Bibliografia lucrării	310
------------------------------------	-----

CAPITOLUL I	1
CONSIDERATII DE MATERIA PROCESUALA	95
3.1. Condiție rezoluționii sau rezilierii obligațiilor codului civil de la 2001	95
3.1.1. Identificarea condiției. Domeniu de aplicare	95
3.1.2. Condiție ce nu poate fi negată de către executantele de către nos unirea distanță	117
3.1.2.1. Reprezentarea obligațiilor contractuale	117
3.1.2.2. Reprezentarea către noi de debitoare	117
3.1.2.3. Recizionarea conținutului se contractă	129
3.1.3. Asupra legăturii la cărora	137
3.1.3.1. Dreptul de oprire al creditelor	144
3.1.3.2. Dreptul de retragere	144
3.1.3.3. Rezoluționii sau rezilierii a contractelor civil	151
3.4. Rezoluționii sau rezilierii a contractelor civil	151
3.5. De la excepții de neexecuție a contractului	170

CAPITOLUL I

Considerații introductive

1.1. Sancțiunile civile în caz de neexecutare a contractului

În sens larg, sancțiunea desemnează un act de dezaprobată, de constrângere ori de pedepsire, dar și de recompensare ori stimulare a unor comportamente umane, prin raportare la un sistem dat de norme morale sau juridice¹.

Într-un sens mai restrâns, „sancțiunea” este o modalitate de constrângere juridică ce intervine în cazul diferitelor încălcări ale legii², pentru a le reprema sau pentru a determina repararea consecințelor negative produse, precum și pentru a preveni alte încălcări, prin conformare și autoreglaj³. Potrivit literaturii de teorie generală a dreptului, raportul juridic stabilit prin săvârșirea unei fapte ilicite este un raport juridic de constrângere, care „se naște între stat și făptuitor”, căci „sancțiunea juridică se aplică întotdeauna în numele societății reprezentate prin organele de stat”, așa încât subiectul activ al acestui raport juridic (de constrângere) este statul, îndreptățit să aplique și să impună executarea

¹ A se vedea M. Popa, *Teoria generală a nulităților actelor de procedură civilă*, Ed. All Beck, București, 2003, p. 145.

² Sancțiunea este urmarea nefavorabilă care survine în cazul nerespectării unor norme juridice; a se vedea N. Popa, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Actami, București, 1994, p. 156; „o măsură luată împotriva dorinței sau voinței aceluia care încalcă dispozițiile normelor de drept” – Gh. Boboș, *Teoria generală a dreptului*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1996, p. 206.

³ „Sancțiunea este mijlocul prescris de lege pentru a nu permite ca voința individuală să treacă peste îngrădirile ce-i sunt impuse prin normele dreptului pozitiv. Sancțiunea deplină constă în nimicirea actului juridic prin care voința individuală a nesocotit îngrădirile legii” – M.B. Cantacuzino, *Curs de drept civil*, ed. a II-a, Ed. Ramuri, Craiova, apud G. Florescu, *Nulitatea actului juridic civil*, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 7.

sancțiunii, iar subiectul pasiv este autorul faptei ilicite, obligat să suporte sancțiunea¹.

Literatura de specialitate a reținut, de asemenea, că „sancțiunea juridică ține (...) de specificul normei juridice și constituie o garanție indispensabilă a eficienței dreptului” și că „norma juridică, la rândul ei, este condiția de existență a sancțiunii, deoarece într-o societate bazată pe supremăția legii și excluderea oricărui arbitrar nu există sancțiuni în afara celor prevăzute de normele juridice”².

Caracteristicile conceptului de sancțiune juridică sunt următoarele³:

a) orice sancțiune juridică reprezintă un act de constrângere, care intervine în cazul încălcării acelor norme juridice a căror aplicare este asigurată în această modalitate;

b) unele sancțiuni îndeplinesc o funcție reparatorie care se traduce, în principal, prin afectarea patrimoniului celui sancționat (rezoluțunea contractelor, răspunderea contractuală și delictuală, anularea actelor juridice), alte sancțiuni fie împiedică dobândirea unui drept, fie suprimă un drept existent (nedemnitatea, decădere, revocarea donațiilor), fie suprimă temporar libertatea individului, implicând o constrângere fizică – în cazul unor pedepse penale;

c) toate sancțiunile juridice sunt deopotrivă preventive.

¹ A se vedea Gh. Boboș, *Teoria generală a statului și dreptului*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983, p. 226.

² M. Costin, *Contribuții la studiul sancțiunii juridice*, în SCJ nr. 2/1978, p. 146.

³ Pentru o analiză detaliată a conceptului de sancțiune, a se vedea: J. Kocsis, *Sancțiunea neexecutării obligațiilor contractuale* (teză de doctorat), Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 2003; M. Mureșan, D. Chirică, *Contribuții la studiul conceptului de sancțiune civilă (I)*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Iurisprudentia*, nr. 2/1988, p. 64 și urm.; M. Mureșan, D. Chirică, *Contribuții la studiul conceptului de sancțiune civilă (II)*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Iurisprudentia*, nr. 1/1989, p. 31 și urm.; F. Roșioru, *Considerații privind executarea silită în natură a obligațiilor contractuale*, în *Revista de drept internațional privat și drept privat comparat*, 2006, p. 700-705; V. Stoica, *Rezoluțunea și rezilierea contractelor civile*, Ed. All, București, 1997, p. 32 și urm.; G. Florescu, *Nulitatea actului juridic civil*, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 8.

Ca de altfel toate sancțiunile juridice întâlnite în diferite ramuri de drept, sancțiunile de drept civil reprezintă o garanție esențială a legalității, un mijloc de constrângere indispensabil funcționării ori cărui sistem juridic¹.

În literatura de specialitate², s-a subliniat importanța distincției între sancțiunile civile propriu-zise și pedepsele civile, primele având cu precădere un rol reparator, iar secundele o funcție în principal cu caracter repressor. Astfel, se arată că sancțiunile civile propriu-zise vizează direct patrimoniul persoanei sancționate (revocarea actului fraudulos, anularea actului juridic, rezoluțunea actului juridic, plata unor despăgubiri etc.), fiind transmisibile și cesibile, în timp ce pedepsele civile (nedemnitatea, exheredarea, decăderea dintr-un drept subiectiv etc.) vizează în principal persoana subiectului, având un caracter personal³, chiar dacă uneori este vizat și patrimoniul persoanei căreia i se aplică pedeapsa civilă (de exemplu, cazul amenzilor cominatorii⁴), caracter din care rezultă netransmisibilitatea și incesibilitatea lor.

¹ Sancțiunea intervine ori de câte ori exigențele legii au fost nesocotite; a se vedea I. Leș, *Sancțiunile procedurale în procesul civil*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1988, p. 7. A se vedea pentru diferite tipuri de sancțiuni, I. Dogaru, N. Popa, D.C. Dănișor, S. Cercel, *Bazele dreptului civil*, vol. I, *Teoria generală*, Ed. C.H. Beck, București, 2008, p. 978 și 979.

² A se vedea C. Oprisan, *Sancțiunile în dreptul civil român – o posibilă sinteză*, în RRD nr. 11/1982, p. 11 și 12.

³ „Dacă notiunea de pedeapsă trimite la persoana făptuitorului, sancțiunea civilă vizează eminentamente patrimoniul acestuia” – M. Mureșan, *Dicționar de drept civil*, Ed. Cordial Lex, Cluj-Napoca, 2009, p. 621.

⁴ Prin amenzile cominatorii se înțelege sumele de bani pe care debitorul este obligat, prin hotărâre judecătorească, să le plătească la bugetul de stat, cu titlu de sancțiune, pentru fiecare zi de întârziere, până la momentul în care va avea conduită la care este îndatorat și de care depinde realizarea dreptului creditorului; a se vedea: L. Ungur, *Considerații asupra instituției amenzii cominatorii*, în Dreptul nr. 4/2001, p. 64-72; B. Dumitrache, *Probleme privind executarea silită în natură a obligațiilor de a face*, în AUB nr. 1/2003, p. 65-78.

Amenda civilă nu se confundă cu daunele-interese moratorii sau cu daunele-interese compensatorii, întrucât nu are ca finalitate repararea unui prejudiciu, ci doar scopul de a înfrânge rezistența debitorului. A se vedea pentru un amplu comentariu explicativ pe marginea unei soluții din practica judiciară în materie N. Daghie, *Amenda civilă – instrument de constrângere indirectă pentru obligațiile de a face intuitu personae referitoare la minori*, în RRDJ nr. 4/2012, p. 38-47.

Respect pentru oameni și cărți

Cu alte cuvinte, sancțiunile de drept civil se aplică atunci când normele legale sunt încălcate printr-un fapt ilicit, înțelegând prin fapt ilicit „orice abatere de la normele legale, chiar dacă această abatere nu se răsfrângă direct și nemijlocit asupra unui anume drept subiectiv, prejudiciindu-l”¹.

Faptul ilicit poate consta într-o acțiune (încheierea nevalabilă a unui contract) sau într-o inacțiune (neexecutarea obligațiilor contractuale). Ceea ce se urmărește, în mod direct, prin aplicarea sancțiunii civile, nu este atât frustrarea subiectului, cât înlăturarea (sau împiedicare producerii) consecințelor defavorabile societății, urmărite de către acesta prin încheierea actului lovit de sancțiune. Societății îi este, practic, indiferent dacă autorul faptei ilicite resimte sau nu frustrarea, dacă el suferă sau nu de pe urma desființării actului, dacă el acceptă ca justificată sancțiunea sau o consideră nedreaptă, important pentru societate este, în primul rând, ca încălcarea legii să fie înlăturată, efecte contrare legii să nu se producă, interesele generale ale societății să nu fie lezate prin promovarea ilicită a intereselor individuale².

Încheierea unui contract presupune dorința și voința părților de a dobândi întocmai ceea ce li se cuvine și de a-și îndeplini cu exactitate obligațiile pe care și le-au asumat.

Pacta sunt servanda ține contractanții legați să își execute angajamentele asumate prin încheierea contractului, ceea ce dă dreptul creditorului la „îndeplinirea integrală, exactă și la timp a obligației” [art. 1516 alin. (1) NCC].

Când acest deziderat nu se realizează, creditorul contractual poate să utilizeze diverse mijloace de acțiune³: poate să îl pună în

¹ A se vedea C. Stătescu, C. Bîrsan, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Ed. All, București, 1994, p. 159.

² A se vedea M. Mureșan, D. Chirică, *Contribuții la studiul conceptului de sancțiune civilă (II)*, în D. Chirică, *Studii de drept privat*, Ed. Universul Juridic, București, 2010, p. 96.

³ Pentru o analiză detaliată a posibilităților pe care le are creditorul în vederea obținerii titlului executoriu, a se vedea M. Dumitru, *Dreptul de opțiune al creditorului în cazul neexecuțării obligațiilor contractuale*, în Dreptul nr. 12/2008, p. 17-45; M.N. Costin, C.M. Costin, *Dicționar de drept civil de la A la Z*, ed. a II-a, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 884.

Respect pentru oameni și cărți

întârziere în mod formal pe debitor, uneori fiind chiar obligat să parcurgă această procedură¹; dacă preferă menținerea contrac-tului, poate solicita executarea silită în natură, apelând eventual și la daune cominatorii², ori poate cere să fie autorizat el sau un terț

¹ Cu privire la punerea în întârziere în materia obligațiilor civile și comerciale [Noul Cod civil reglementează întreaga materie a obligațiilor – și cele civile, și cele comerciale; soluția a fost considerată una modernă, adoptată de coduri mai vechi, precum Codul elvețian al obligațiilor, adoptat la începutul secolului al XX-lea, Codul civil italian din 1942. Dispozițiile sale se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre acestia și orice alte subiecte de drept civil. În concepția Noului Cod civil sunt profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere, iar prin exploatarea unei întreprinderi legea înțelege exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ (art. 3). În rândul profesioniștilor vom include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum acestea noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a Codului civil (art. 8 din Legea nr. 71/2011)], a se vedea: M. Dumitru, *Punerea în întârziere în materia obligațiilor comerciale*, în Dreptul nr. 2/2008, p. 70-89; M. Dumitru, *Regimul juridic al dobânzii legale cu titlul de daune* (I), în RDC nr. 1/2007, p. 56-74.

² Daunele cominatorii reprezintă sume de bani pe care debitorul unei obligații de a face sau a nu face este obligat prin hotărâre judecătorească să le plătească creditorului pentru fiecare zi de întârziere până la executarea în natură a obligațiilor sale. Acestea constituie un mijloc juridic de constrângere a debitorului de a-și executa în natură obligația, iar nu un mijloc de despăgubire a creditorului.

Daunele cominatorii nu se acordă când este posibilă executarea obligațiilor în natură, pe cale silită, prin intermediul executorilor judecătoreschi, sau de către creditor pe contul debitorului. De asemenea, acestea nu se acordă în situația când refuzul debitorului de a executa este clar exprimat, situație în care instanța judecătorească va stabili direct despăgubirea pentru prejudiciul suferit de către creditori. În acest sens, ÎCCJ, S. com., dec. nr. 1322 din 7 mai 2009, în Dreptul nr. 6/2010, p. 247.

În deplin acord cu opinia recent exprimată în doctrină (L. Pop, I.-F. Popa, S.I. Vidu, *op. cit.*, p. 731), apreciem că instituția daunelor cominatorii, în noua ambianță legală (intrarea în vigoare a noului Cod civil al României), nu își mai găsește aplicabilitate.

Trebue totuși amintit că, întrucât problema admisibilității cererii de acordare a daunelor cominatorii după apariția art. 580³ C. pr. civ. 1865 a fost soluționată neunuitar de către instanțe (Spre exemplu, Curtea de Apel București a decis că: „Daunele cominatorii reprezintă o creație a practicii judiciare, neavând o reglementare legală; posibilitatea acordării de daune cominatorii a fost recunoscută în

să execute obligația care incumbă debitorului; are posibilitatea de a invoca excepția de neexecutare ori de a pretinde executarea prin echivalent (obligarea la daune-interese)¹; poate combina aceste instrumente juridice solicitând executarea în natură și plata de daune-interese moratorii ori dorind ca obligația cocontractantului să fie executată de el sau de un terț, iar debitorul să fie condamnat la plata de despăgubiri; dacă urmărește desființarea convenției poate pretinde rezoluția contractului și daune.

În accepțiunea Noului Cod civil, deși s-a renunțat de principiu la criteriul imputabilității sau al neexecutării culpabile a

---

cazul neîndeplinirii obligațiilor de a face, nesusceptibile de executare silită, în scop de constrângere a debitorului obligației la îndeplinirea acesteia, sub sanctuinea plății unei sume de bani pentru fiecare zi de întârziere. Actualmente, prin aplicarea dispozițiilor art. 580³ C. pr. civ. 1865, constrângerea debitorului unei obligații de a face, care nu se poate aduce la îndeplinire prin executare silită, se poate realiza prin aplicarea unei amenzi civile, care se achită în folosul statului, și nu al creditorului, iar creditorul obligației are dreptul de a primi numai daune-interese echivalente prejudiciului cauzat prin neîndeplinirea obligației” – CAB, S. a IX-a civ., dec. nr. 104/2005, în G. Boroi, O. Spineanu-Matei, *Codul de procedură civilă adnotat*, ed. a III-a revăzută și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2011, p. 847-848), a fost necesară intervenția Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei decizii în interesul legii, obligatorie potrivit art. 329 alin. (3) C. pr. civ. 1865: „Prin reglementarea dată în cuprinsul art. 580³ C. pr. civ. 1865 nu s-a înlăturat posibilitatea recurgerii la instituția daunelor cominatorii pentru silarea debitorului să îndeplinească obligația de a face sau de a nu face, ci, dimpotrivă, pe lângă menținerea acestui instrument de constrângere, s-a instituit și amendă civilă ca mijloc de determinare a debitorului să își îndeplinească obligația asumată” (ICCJ, S.U., Dec. nr. XX/2005, în M. Of. nr. 225 din 13 martie 2006).

Ulterior pronunțării acestei decizii, art. 580³ C. pr. civ. 1865 a fost modificat și completat prin Legea nr. 459/2006, nou-introdusul alin. (5) al acestui articol prevăzând expres că „pentru neexecutarea obligațiilor prevăzute în prezentul articol nu se pot acorda daune cominatorii”.

¹ Întrebarea dacă daunele-interese reprezintă o formă de executare prin echivalent (executare indirectă) a obligației neexecutate în natură sau o formă a răspunderii civile contractuale (o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat creditorului prin neexecutarea obligației contractuale) nu a primit un răspuns clar până în prezent. Așa cum se arată în doctrina corespunzătoare Codului civil de la 1864, „nu se poate trata separat problema executării indirecte de cea a răspunderii civile” – L. Pop, *Tratat de drept civil. Obligațiile*, vol. I, *Regimul juridic general sau Ființa obligațiilor civile*, Ed. C.H. Beck, București, 2006, p. 496.

contractului, creditorul neplătit trebuie să observe totuși cauza care a dus practic la neexecutarea obligației de care era ținut debitorul său. Astfel, în cazul în care neexecutarea este justificată și nu i se datorează debitorului, fiind impusă de o cauză străină, se va vorbi doar despre neexecutare fortuită și riscul contractual¹. Doar dacă debitorul nu are nicio justificare fortuită a neexecutării obligației sale, creditorului i se deschide în concret calea către mai multe opțiuni: să ridice excepția de neexecutare a contractului, să ceară rezoluțunea contractului ori reducerea prestațiilor, dacă executarea silită a obligației nu îl mai interesează. În toate cazurile în care neîndeplinirea obligației poate fi reproșată debitorului, ea cauzând și daune creditorului, acesta este în drept să invoce răspunderea contractuală².

¹ Pentru regula generală a riscurilor în Noul Cod civil, a se vedea G.-A. Ilie, *Riscurile în contracte*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, p. 149-165.

² P. Vasilescu, *Drept civil. Obligații*, op. cit., p. 511. Pentru o opinie diferită, de care ne detașăm, a se vedea C.R. Duță, Notă la Decizia civilă nr. 978 din 24 septembrie 2012 pronunțată de Tribunalul Constanța, în RRDJ nr. 5/2012, p. 62: „Întocmai ca și în ipoteza rezoluționii contractului, în cazul acțiunii în răspundere civilă contractuală se impune analiza culpei debitorului, de vreme ce aceasta este una dintre condițiile răspunderii. (...) Obligația de a răspunde pentru prejudiciile cauzate prin neexecutarea contractuală este legată de neexecutarea culpabilă a acestor obligații. Gradul culpei nu are, de principiu, nicio relevanță, însă în toate ipotezele vinovăția sau culpa trebuie dovedită. În cauză, astfel cum a reținut și instanța, conduită culpabilă a apărătorului ales al părții a fost evidentă, ea fiind concretizată în neîntreprinderea niciunei acțiuni civile în vederea constatării nulității absolute a unui contract de vânzare-cumpărare, deși încasase onorariul în acest scop, sau din anularea unei alte acțiuni pentru, nici mai mult nici mai puțin, lipsa calității de reprezentant, sub acest aspect apărătorul ales nedepunând nici măcar împăternicirea sa, deși contractul de asistență juridică fusese semnat de părți. Această individualitate a răspunderii civile contractuale a fost pusă la îndoială (în sprijă - n.n.), astfel încât, sub imperiul Noului Cod civil culpa nu mai prezintă nicio relevanță. Astfel, potrivit dispozițiilor art. 1516 alin. (1) NCC, premisa dreptului creditorului în angajarea unei răspunderi civile contractuale o reprezintă dreptul acestuia la o executare conformă a contractului”. Apreciem că din prevederile Noului Cod civil nu putem decela o astfel de concluzie. Culpa rămâne una dintre condițiile angajării răspunderii civile contractuale. Ea „se prezumă prin simplul fapt al neexecutării” (art. 1548 NCC).